

Mat

Chapter 6

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

- 1 Προσέχετε δὲ τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν
Jihadharini na - haki yenu msi ifanye mbele-ya -
[G4337](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1343](#) [G4771](#) [G3361](#) [G4160](#) [G1715](#) [G3588](#)
- ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς; εἰ δὲ μή γε μισθὸν
watu kwa-lengo-la - kuonekana kwao lakini-ikiwa na sivyo thawabu
[G0444](#) [G4314](#) [G3588](#) [G2300](#) [G0846](#) [G1487](#) [G1161](#) [G1490](#) [G3408](#)
- οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ Πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
hamna mnayo kwa - Baba yenu - aliye-katika - mbinguni
[G3756](#) [G2192](#) [G3844](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3772](#)

“Angalieni msitende wema wenu mbele ya watu ili wawaone. Kwa maana mkifanya hivyo, hamna thawabu kutoka kwa Baba yenu aliye mbinguni.

- 2 Ὅταν οὖν ποιῇς ἔλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ
Wakati basi unafanya sadaka usi pige-tarumbeta mbele-yako wewe kama
[G3752](#) [G3767](#) [G4160](#) [G1654](#) [G3361](#) [G4537](#) [G1715](#) [G4771](#) [G5618](#)
- οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις,
- wanafiki wanavyofanya katika - masinagogi na katika - mitaa
[G3588](#) [G5273](#) [G4160](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4864](#) [G2532](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4505](#)
- ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν
ili watukuzwe na - watu amini ninawaambia ninyi wamepata -
[G3704](#) [G1392](#) [G5259](#) [G3588](#) [G0444](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G0568](#) [G3588](#)
- μισθὸν αὐτῶν.
thawabu yao
[G3408](#) [G0846](#)

“Hivyo mnapowapa wahitaji, msipige panda mbele yenu kama wafanyavyo wanafiki katika masinagogi na mitaani, ili wasifiwe na watu. Amin nawaambia wao wamekwisha kupokea thawabu yao.

- 3 σοῦ δὲ ποιοῦντος ἔλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί
wewe lakini unapofanya sadaka usi ijue - kushoto yako nini
[G4771](#) [G1161](#) [G4160](#) [G1654](#) [G3361](#) [G1097](#) [G3588](#) [G0710](#) [G4771](#) [G5101](#)
- ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου,
inafanya - kulia yako
[G4160](#) [G3588](#) [G1188](#) [G4771](#)

Lakini ninyi mtoapo sadaka, fanyeni kwa siri, hata mkono wako wa kushoto usijue mkono wako wa kuume unachofanya,

- 4 ὅπως ἢ σου ἡ ἔλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ; καὶ ὁ Πατὴρ σου,
ili iwe yako - sadaka katika - siri na - Baba yako
[G3704](#) [G1510](#) [G4771](#) [G3588](#) [G1654](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2927](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#)
- ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι.
- anayeona katika - siri atakulipa wewe
[G3588](#) [G0991](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2927](#) [G0591](#) [G4771](#)

ili sadaka yako iwe ni siri. Ndipo Baba yako wa mbinguni, yeye aonaye sirini atakupa thawabu kwa wazi.

- 5 Καὶ ὅταν προσεύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡς οἱ ὑποκριταί, ὅτι
 Na wakati mnasali msi we kama – wanafiki kwa-sababu
[G2532](#) [G3752](#) [G4336](#) [G3756](#) [G1510](#) [G5613](#) [G3588](#) [G5273](#) [G3754](#)
- φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν
 wanapenda katika – masinagogi na katika – pembe za barabara
[G5368](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4864](#) [G2532](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1137](#) [G3588](#) [G4113](#)
- ἐστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις, ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
 kusimama kusali ili waonekane – watu amini ninawaambia ninyi
[G2476](#) [G4336](#) [G3704](#) [G5316](#) [G3588](#) [G0444](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#)
- ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν.
 wamepata – thawabu yao
[G0568](#) [G3588](#) [G3408](#) [G0846](#)

“Nanyi msalipo, msiwe kama wanafiki, maana wao hupenda kusali wakiwa wamesimama katika masinagogi na kando ya barabara ili waonekane na watu. Amin nawaambia, wao wamekwisha kupata thawabu yao.

- 6 σὺ δέ, ὅταν προσεύχη, εἰσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου, καὶ κλείσας
 wewe lakini wakati unasali ingia katika – chumba chako na ukifunga
[G4771](#) [G1161](#) [G3752](#) [G4336](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3588](#) [G5009](#) [G4771](#) [G2532](#) [G2808](#)
- τὴν θύραν σου, πρόσευξαι τῷ Πατρί σου, τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ;
 – mlango wako sali kwa Baba yako – aliye–katika – siri
[G3588](#) [G2374](#) [G4771](#) [G4336](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2927](#)
- καὶ ὁ Πατὴρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι.
 na – Baba yako – anayeona katika – siri atakulipa wewe
[G2532](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#) [G0991](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2927](#) [G0591](#) [G4771](#)

Lakini wewe unaposali, ingia chumbani mwako, funga mlango na umwombe Baba yako aliye sirini. Naye Baba yako aonaye sirini atakupata thawabu yako.

- 7 Προσευχόμενοι δὲ μὴ βατταλογήσητε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί; δοκοῦσιν
 Mkisali na msi rudie–rudie kama – wapagani wanadhani
[G4336](#) [G1161](#) [G3361](#) [G0945](#) [G5618](#) [G3588](#) [G1482](#) [G1380](#)
- γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται.
 kwa–maana kwamba katika – maneno–mengi yao watasikiwa
[G1063](#) [G3754](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4180](#) [G0846](#) [G1522](#)

Nanyi mnaposali msiseme maneno kama wafanyavyo watu wasiomjua Mungu. Kwa maana wao hudhani kwamba watasikiwa kwa sababu ya wingi wa maneno yao.

- 8 μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς; οἷδεν γὰρ (ὁ θεὸς) ὁ Πατὴρ
 msi basi wafanane wao anajua kwa–maana Mungu Mungu – Baba
[G3361](#) [G3767](#) [G3666](#) [G0846](#) [G1492](#) [G1063](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3588](#) [G3962](#)
- ὑμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.
 yenu mnayoyahitaji haja mnayo kabla–ya – ninyi kumwomba yeye
[G4771](#) [G3739](#) [G5532](#) [G2192](#) [G4253](#) [G3588](#) [G4771](#) [G0154](#) [G0846](#)

Msiwe kama wao, kwa sababu Baba yenu anajua kile mnachohitaji kabla hamjamwomba.

- 9 οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς; Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
 hivyo basi salini ninyi Baba yetu – uliye–katika – mbinguni
[G3779](#) [G3767](#) [G4336](#) [G4771](#) [G3962](#) [G1473](#) [G3588](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3772](#)
- Ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.
 Litakaswe – jina lakou
[G0037](#) [G3588](#) [G3686](#) [G4771](#)

“Hivi basi, ndivyo iwapasavyo kuomba: “Baba yetu uliye mbinguni, jina lako litukuzwe.

- 10 ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου; γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ,
uje – ufalme wako ifanyike – mapenzi yako kama katika mbingu
[G2064](#) [G3588](#) [G0932](#) [G4771](#) [G1096](#) [G3588](#) [G2307](#) [G4771](#) [G5613](#) [G1722](#) [G3772](#)
καὶ ἐπὶ γῆς.
pia juu-ya nchi
[G2532](#) [G1909](#) [G1093](#)

Ufalme wako uje. Mapenzi yako yafanyike hapa duniani kama huko mbinguni.

- 11 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον;
– mkate wetu – wa-kila-siku tupe sisi leo
[G3588](#) [G0740](#) [G1473](#) [G3588](#) [G1967](#) [G1325](#) [G1473](#) [G4594](#)

Utupatie riziki yetu ya kila siku.

- 12 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφήκαμεν
na tusamehe sisi – madeni yetu kama pia sisi tulivyowasamehe
[G2532](#) [G0863](#) [G1473](#) [G3588](#) [G3783](#) [G1473](#) [G5613](#) [G2532](#) [G1473](#) [G0863](#)
τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν;
– wadeni wetu
[G3588](#) [G3781](#) [G1473](#)

Utusamehe deni zetu, kama sisi nasi tulivyokwisha kuwasamehe wadeni wetu.

- 13 καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ
na usi tuingize sisi katika majaribu bali tuokoe sisi kutoka-kwa
[G2532](#) [G3361](#) [G1533](#) [G1473](#) [G1519](#) [G3986](#) [G0235](#) [G4506](#) [G1473](#) [G0575](#)
τοῦ πονηροῦ. <Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ
– mwovu Kwa-sababu wako ni – ufalme na – nguvu na
[G3588](#) [G4190](#) [G3754](#) [G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0932](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1411](#) [G2532](#)
ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν>.
– utukufu hadi – milele Amina
[G3588](#) [G1391](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0165](#) [G0281](#)

Usitutie majaribuni, bali utuokoe kutoka kwa yule mwovu [kwa kuwa Ufalme ni wako, na nguvu, na utukufu, hata milele. Amen].’

- 14 Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα
Kwa-maana-ikiwa kwa-maana mtawasamehe – watu – makosa
[G1437](#) [G1063](#) [G0863](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3588](#) [G3900](#)
αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος.
yao atawasamehe pia ninyi – Baba yenu – mbinguni
[G0846](#) [G0863](#) [G2532](#) [G4771](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#) [G3770](#)

Kwa kuwa kama mkiwasamehe watu wengine wanapowakosea, Baba yenu wa mbinguni atawasamehe ninyi pia.

- 15 ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις (τὰ παραπτώματα αὐτῶν),
lakini-ikiwa na hamta wasamehe – watu – makosa yao
[G1437](#) [G1161](#) [G3361](#) [G0863](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3588](#) [G3900](#) [G0846](#)
οὐδὲ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.
wala – Baba yenu hatawasamehe – makosa yenu
[G3761](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G0863](#) [G3588](#) [G3900](#) [G4771](#)

Lakini msipowasamehe watu wengine makosa yao, naye Baba yenu hatawasamehe ninyi makosa yenu.

- 16 Ὄταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥς οἱ ὑποκριταί, σκυθρωποί;
 Wakati na mnapofunga, msi we kama – wanafiki, wenye-huzuni
[G3752](#) [G1161](#) [G3522](#) [G3361](#) [G1096](#) [G5613](#) [G3588](#) [G5273](#) [G4659](#)
- ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις
 wanabadilisha kwa-maana – nyuso zao ili waonekane – watu
[G0853](#) [G1063](#) [G3588](#) [G4383](#) [G0846](#) [G3704](#) [G5316](#) [G3588](#) [G0444](#)
- νηστεύοντες, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν.
 wanaofunga amini ninawaambia ninyi wamepata – thawabu yao
[G3522](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G0568](#) [G3588](#) [G3408](#) [G0846](#)

“Mnapofunga, msiwe wenye huzuni kama wafanyavyo wanafiki. Maana wao hukunja nyuso zao ili kuwaonyesha wengine kwamba wamefunga. Amin, amin nawaambia wao wamekwisha kupata thawabu yao kamilifu.

- 17 σὺ δὲ, νηστεύων, ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν
 wewe lakini unapofunga jipake-mafuta yako – kichwa na – uso
[G4771](#) [G1161](#) [G3522](#) [G0218](#) [G4771](#) [G3588](#) [G2776](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4383](#)
- σου νίψαι,
 wako unawa
[G4771](#) [G3538](#)

Lakini mnapofunga, jipakeni mafuta kichwani na kunawa nyuso zenu

- 18 ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ Πατρί σου τῷ
 ili usi onekane – watu unaofunga bali kwa Baba yako –
[G3704](#) [G3361](#) [G5316](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3522](#) [G0235](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#)
- ἐν τῷ κρυφαίῳ; καὶ ὁ Πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ
 aliye-katika – siri na – Baba yako – anayeona katika –
[G1722](#) [G3588](#) [G2927](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#) [G0991](#) [G1722](#) [G3588](#)
- κρυφαίῳ, ἀποδώσει σοι.
 siri atakulipa wewe
[G2927](#) [G0591](#) [G4771](#)

ili kufunga kwenu kusionekane na watu wengine ila Baba yenu aketiye mahali pa siri; naye Baba yenu aonaye sirini atawapa thawabu yenu kwa wazi.

- 19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ
 Msi jiwekee ninyi hazina juu-ya – nchi ambapo nondo na
[G3361](#) [G2343](#) [G4771](#) [G2344](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#) [G3699](#) [G4597](#) [G2532](#)
- βρώσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν;
 kutu inaharibuAi na ambapo wevi wanavunja na kuiba
[G1035](#) [G0853](#) [G2532](#) [G3699](#) [G2812](#) [G1358](#) [G2532](#) [G2813](#)

“Msijiwekee hazina duniani, mahali ambapo nondo na kutu huharibu, nao wevi huvunja na kuiba.

- 20 θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὐτε σῆς οὐτε
 jiwekeeni lakini ninyi hazina katika mbingu ambapo si-wala nondo wala
[G2343](#) [G1161](#) [G4771](#) [G2344](#) [G1722](#) [G3772](#) [G3699](#) [G3777](#) [G4597](#) [G3777](#)
- βρώσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν.
 kutu inaharibuAi na ambapo wevi hawa vunji wala kuiba
[G1035](#) [G0853](#) [G2532](#) [G3699](#) [G2812](#) [G3756](#) [G1358](#) [G3761](#) [G2813](#)

Lakini jiwekeeni hazina mbinguni, mahali ambapo nondo na kutu haviharibu, wala wevi hawavunji na kuiba.

- 21 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός σου, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ
 maana-mahali kwa-maana ilipo - hazina yako huko utakuwa pia -
[G3699](#) [G1063](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2344](#) [G4771](#) [G1563](#) [G1510](#) [G2532](#) [G3588](#)
 καρδία σου.
 moyo wako
[G2588](#) [G4771](#)

| Kwa sababu mahali hazina yako ilipo, hapo ndipo pia moyo wako utakapokuwa.

- 22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός; ἐὰν οὖν ἦ
 - Taa ya mwili ni - jicho basi-ikiwa basi likija-kuwa
[G3588](#) [G3088](#) [G3588](#) [G4983](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3788](#) [G1437](#) [G3767](#) [G1510](#)
 ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται.
 - jicho lako zima wote - mwili wako wenye-nuru utakuwa
[G3588](#) [G3788](#) [G4771](#) [G0573](#) [G3650](#) [G3588](#) [G4983](#) [G4771](#) [G5460](#) [G1510](#)

| "Jicho ni taa ya mwili. Kama jicho lako ni nyofu, mwili wako wote utajaa nuru.

- 23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ἦ, ὅλον τὸ σῶμά σου
 lakini-ikiwa na - jicho lako baya ni wote - mwili wako
[G1437](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3788](#) [G4771](#) [G4190](#) [G1510](#) [G3650](#) [G3588](#) [G4983](#) [G4771](#)
 σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν,
 wenye-giza utakuwa basi-ikiwa basi - nuru - iliyo-ndani yako giza ni
[G4652](#) [G1510](#) [G1487](#) [G3767](#) [G3588](#) [G5457](#) [G3588](#) [G1722](#) [G4771](#) [G4655](#) [G1510](#)
 τὸ σκότος πόσον!
 - giza kubwa-namna-gani
[G3588](#) [G4655](#) [G4214](#)

| Lakini kama jicho lako ni ovu, mwili wako wote utajawa na giza. Kwa hiyo basi, kama nuru iliyomo ndani yako ni giza, hilo ni giza kuu namna gani!

- 24 Οὐδεὶς δύναται δυοὶ κυρίοις δουλεύειν; ἢ γὰρ τὸν
 Hakuna-mtu anayeweza wawili mabwana kutumikia kwa-maana-ama kwa-maana -
[G3762](#) [G1410](#) [G1417](#) [G2962](#) [G1398](#) [G2228](#) [G1063](#) [G3588](#)
 ἓνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει; ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται, καὶ
 mmoja atamchukia na - mwingine atampenda au mmoja atashikamana-na na
[G1520](#) [G3404](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2087](#) [G0025](#) [G2228](#) [G1520](#) [G0472](#) [G2532](#)
 τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν, καὶ μαμωνᾷ.
 - mwingine atamdharau hamwezi kuweza Mungu kumtumikia na mamoni
[G3588](#) [G2087](#) [G2706](#) [G3756](#) [G1410](#) [G2316](#) [G1398](#) [G2532](#) [G3126](#)

| "Hakuna mtu awezaye kuwatumikia mabwana wawili. Kwa kuwa atamchukia huyu na kumpenda yule mwingine, au atashikamana sana na huyu na kumdharau yule mwingine. Hamwezi kumtumikia Mungu pamoja na Mali.

- 25 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί
 Kwa-hiyo hili ninawaambia ninyi msi jali - nafsi yenu nini
[G1223](#) [G3778](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3361](#) [G3309](#) [G3588](#) [G5590](#) [G4771](#) [G5101](#)
 φάγητε ἢ τί πίνητε; μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσησθε. οὐχὶ
 mtakula au nini mtakunywa wala - miili yenu nini mtavaa si
[G5315](#) [G2228](#) [G5101](#) [G4095](#) [G3366](#) [G3588](#) [G4983](#) [G4771](#) [G5101](#) [G1746](#) [G3780](#)
 ἢ ψυχὴ πλεῖον ἐστιν τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος?
 - uhai zaidi ni kuliko chakula na - mwili kuliko mavazi
[G3588](#) [G5590](#) [G4119](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5160](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4983](#) [G3588](#) [G1742](#)

| "Kwa hiyo nawaambia, msisumbukie maisha yenu kwamba mtakula nini au mtakunywa nini; au msisumbukie miili yenu kwamba mtavaa nini. Je, maisha si zaidi ya chakula, na mwili zaidi ya mavazi?

- 26 ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ
watazameni kwa – ndege wa mbinguni kwamba hawa pandi wala
[G1689](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4071](#) [G3588](#) [G3772](#) [G3754](#) [G3756](#) [G4687](#) [G3761](#)
- θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας-- καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ
kuvuna wala kukusanya katika ghala na – Baba yenu –
[G2325](#) [G3761](#) [G4863](#) [G1519](#) [G0596](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#)
- οὐράνιος τρέφει αὐτά: οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν?
mbinguni anawalisha wao si ninyi zaidi ni-bora-kuliko wao
[G3770](#) [G5142](#) [G0846](#) [G3756](#) [G4771](#) [G3123](#) [G1308](#) [G0846](#)

Waangalieni ndege wa angani; wao hawapandi wala hawavuni au kuweka ghalani, lakini Baba yenu wa mbinguni huwalisha. Je, ninyi si wa thamani zaidi kuliko hao ndege?

- 27 τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν
nani na miongoni mwenu kwa-kujali anaweza kuongeza juu-ya –
[G5101](#) [G1161](#) [G1537](#) [G4771](#) [G3309](#) [G1410](#) [G4369](#) [G1909](#) [G3588](#)
- ἡλικίαν αὐτοῦ πῇχυν ἔνα?
urefu-wa-umri wake dhira moja
[G2244](#) [G0846](#) [G4083](#) [G1520](#)

Ni nani miongoni mwenu ambaye kwa kujitaabisha kwake anaweza kujiongezea hata saa moja zaidi katika maisha yake?

- 28 καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε? καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ,
na kuhusu mavazi kwa-nini mnajali yatazameni – maua ya shamba
[G2532](#) [G4012](#) [G1742](#) [G5101](#) [G3309](#) [G2648](#) [G3588](#) [G2918](#) [G3588](#) [G0068](#)
- πῶς αὐξάνουσιν: οὐ κοπιῶσιν οὐδὲ νήθουσιν:
jinsi yanavyokua haya fanyikazi wala kusokota
[G4459](#) [G0837](#) [G3756](#) [G2872](#) [G3761](#) [G3514](#)

“Nanyi kwa nini mnajitaabisha kwa ajili ya mavazi? Fikirini maua ya shambani yameavyo. Hayafanyi kazi wala hayafumi.

- 29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ
ninawaambia na ninyi kwamba hata Solomōn katika wote – utukufu wake
[G3004](#) [G1161](#) [G4771](#) [G3754](#) [G3761](#) [G4672](#) [G1722](#) [G3956](#) [G3588](#) [G1391](#) [G0846](#)
- περιεβάλετο ὥς ἐν τούτων.
hakuvikwa kama moja ya-haya
[G4016](#) [G5613](#) [G1520](#) [G3778](#)

Lakini nawaambia, hata Solomoni katika fahari yake yote hakuvikwa vizuri kama mojawapo ya hayo maua.

- 30 εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς
lakini-ikiwa na – nyasi za shamba leo katika zilizozai na kesho katika
[G1487](#) [G1161](#) [G3588](#) [G5528](#) [G3588](#) [G0068](#) [G4594](#) [G1510](#) [G2532](#) [G0839](#) [G1519](#)
- κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιένυσιν, οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς,
tanuru zitupwazo – Mungu hivyo anavivika si zaidi sana ninyi
[G2823](#) [G0906](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3779](#) [G0294](#) [G3756](#) [G4183](#) [G3123](#) [G4771](#)
- ὀλιγόπιστοι?
wenye-imani-ndogo
[G3640](#)

Basi ikiwa Mungu huyavika hivi majani ya shambani, ambayo leo yapo na kesho yanatupwa motoni, je, hatawavika ninyi vizuri zaidi, enyi wa imani haba?

- 31 μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες, τί φάγωμεν? ἢ τί
 msi basi jali mkisema Tutakula-nini tutakula au Tutakunywa-nini
[G3361](#) [G3767](#) [G3309](#) [G3004](#) [G5101](#) [G5315](#) [G2228](#) [G5101](#)
- πίωμεν? ἢ τί περιβαλώμεθα?
 tutakunywa au Tutavaa-nini tutavaa
[G4095](#) [G2228](#) [G5101](#) [G4016](#)

| Kwa hiyo msiwe na wasiwasi, mkisema, ‘Tutakula nini?’ au ‘Tutakunywa nini?’ au ‘Tutavaa nini?’

- 32 πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητοῦσιν; οἶδεν γὰρ ὁ Πατήρ
 yote kwa-maana haya - mataifa yanatafuta anajua kwa-maana - Baba
[G3956](#) [G1063](#) [G3778](#) [G3588](#) [G1484](#) [G1934](#) [G1492](#) [G1063](#) [G3588](#) [G3962](#)
- ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῆζετε τούτων ἀπάντων.
 yenu - mbinguni kwamba mnahitaji hizi zote
[G4771](#) [G3588](#) [G3770](#) [G3754](#) [G5535](#) [G3778](#) [G0537](#)

| Watu wasiomjua Mungu ndio wanaoshindania hayo, lakini Baba yenu wa mbinguni anafahamu kuwa mnahitaji haya yote.

- 33 ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν [τοῦ θεοῦ], καὶ τὴν δικαιοσύνην
 tafuteni lakini kwanza - ufalme wa Mungu na - haki
[G2212](#) [G1161](#) [G4412](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1343](#)
- αὐτοῦ; καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.
 yake na haya yote mtaongezewa ninyi
[G0846](#) [G2532](#) [G3778](#) [G3956](#) [G4369](#) [G4771](#)

| Lakini utafuteni kwanza Ufalme wa Mungu na haki yake, na haya yote atawapa pia.

- 34 μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον, ἢ γὰρ αὔριον μεριμνήσει
 msi basi jali kuhusu - kesho - kwa-maana kesho itajijali
[G3361](#) [G3767](#) [G3309](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0839](#) [G3588](#) [G1063](#) [G0839](#) [G3309](#)
- ἐαυτῆς. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἢ κακία αὐτῆς.
 yenyewe inatosha - siku - taabu yake
[G1438](#) [G0713](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G2549](#) [G0846](#)

| Kwa hiyo msiwe na wasiwasi kuhusu kesho, kwa sababu kesho itajitaabikia yenyewe. Yatosha kwa siku masumbufu yake.